NØVN

SAMBAND
MAGNUS GUNNARSSON
MAGGI@SOSIALURIN.FO
TLF 341800 FAX 341801

Á hesum síðum bera vit tíðindi um merkisdagar, so sum rundar føðingardagar, brúdleypsdagar, starvssetanir o.t.

Jákup Lindenskov 75 ár

Í dag, 10. juni, fyllir Jákup Lindenskov, fyrrverandi løgtings-, landsstýris- og fólkatingsmaður 75 ár

Jákup Lindenskov, sum í dag fyllir 75 ár, er ein royndur politikari. Tað verða í ár 50 ár liðin síðani hann varð valdur á ting – og hann er tann einasti eftir av teimum, sum vórðu valdir á ting í 1958 og í 1962

Hóast tað kanska ikki sæst á honum, so verða tað tann 8. novermber liðin fimmti ár síðani, at tann einans 25 ára gamli havnarmaðurin, Jákup Lindenskov, varð valdur á Føroya Løgting. Tað var í 1958. Allir hinir, sum vórðu valdir á ting í 1958, og tá Jákup varð afturvaldur í 1962, eru deyðir. Jákup Lindenskov er tískil so nógv tann elsti politikarin í starvsaldri – og veit tí hópin meir enn nakar annar um politisku søgu Føroya - næstan heilt aftur til heimastýrislógina.

Tá Jákup kom á ting, kom hann at starvast millum so royndar politikarar sum Petur Mohr Dam, ið kom á ting í 1928 og J. F. Øregaard, sum eisini tá hevði drúgvar royndir.

Jákup er úr Havn, sonur Edvard Lindenskov (í Rættará) og Biritu, sum var úr Leynum, hóast bæði foreldur hennara vóru úr Kvívík. Jákup tók realprógv í Havn í 1950, og sama árið fór hann í læru hjá Tryggingarsambandinum Føroyar, sum tá helt til úti í Tinganesi, og hvørs starvsfólk kundu teljast á hondunum. Hann fór seinni til Danmarkar, har hann gekk á handilsskúla og arbeiddi í trygging.

Í 1958 stillaði Suðurstreymoyar Javnaðarfelag hann upp sum nummar eitt til løgtingsvalið - tá varð stillað upp í nummarrøð - og hann varð valdur. Flokkurin hevði eitt sera gott val hetta árið, og Petur Mohr Dam gjørdist løgmaður. Jákup sat á tingi til valið í 1966, tá hann fall fyri Martini Joensen, sum var formaður í Havnar Arbeiðsmannafelag. Jákupi tørvaðu bert nøggju atkvøður í at verða valdur. Tá Petur Mohr Dam doyði í 1968, varð Jákup valdur í landsstýrið, og varð hann aftur valdur á ting í 1970 við hálvtfimthundrað atkvøðum. Tað vóru bara Atli Dam og Erlendur Patursson, ið fingu fleiri atkvøður. Atli Dam var tá nývaldur, meðan Erlendur Paturson eins og Jákup, gjørdi come back eftir fallið í 1966.

Jákup var landsstýrismaður í fýra landsstýrissamgongum, og hann hevur metið sum tann, sum hevur sitið longst sum landsstýrismaður – og valla fer nakar at sláa hetta metið, tí í dag halda landsstýrisfólkini ikki so leingi.

Í 1979 stillaði Javnaðarflokkurin Jákup upp til fólkatingið, tá veteranurin Johan Nielsen legði frá sær. Jákup varð valdur og legði landsstýrisstarvið, sum hann hevði røkt upp á dagin í 11 ár, frá sær. Jákup sat á fólkatingi í átta ár. Jákup gavst sum virkin politikari í 1994, tá hann ikki stillaði uppaftur til løgtingsvalið.

Í politikki er Jákup kendur fyri sítt varsemi - ikki minst, tá tað snúði seg um ríkismálini. Honum dámdi lítið, tá menn fóru upp at sveima í loysingarpráti - hann virkaði fyri at tryggja lívsgrundarlagið, og ríkisveitingina sá hann sum eina neyðvendigheit til tess. Hann hevur sera drúgvar royndir, sum politikari - eitt nú var hann ein teirra, sum í januar í 1959 fór niður at samráðast við H. C. Hansen, forsætisráðharra um almannalógirnar, sum komu í gildi sama árið - tær lógir, sum vit í dag síggja sum eina sjálvfylgju.

Øll árini sum landsstýrismaður umsat hann almannamál, og tey lógu honum øll árini næst á hjarta.

Tann fyrsta løgtingsfíggjarlógin, sum Jákup var við at samtykkja á tingi var upp á 18 milliónir. Tann síðsta, hann var við til at samtykkja - tað var í 1993, var upp á 2.500 milliónir! Hetta lýsir kanska broytingarnar í samfelag okkara - og í politikki, tey árini Jákup var virkin politikari.

Eitt av málunum, sum Jákup var errin av at loysa á fólkatingi, var lógin um skaðendurgjald til teirra, ið sigldu undir krígnum. Føroyingar vórðu upprunaliga ikki fevndir av lógini, hóast teir áttu at verið tað. Saman við teimum, sum stríddust fyri at vinna hesi rættindi, eydnaðist tað Jákupi at binda danska Javnaðarflokkin til at seta hetta sum treyt fyri at atkvøða fyri fíggjarlógini hjá Poul Schlüther.

Jákup á Fólkatingsins røðarapalli í 1979

Meðan Jákup var landsstýrismaður vórðu lunnar lagdir undir fleiri batar, eitt nú lógina um dagpengar við sjúku og barnsburð, eins og deildirnar á Eirargarði vórðu bygdar at hýsa teimum menningartarnaðum, sum fram til ta tíð vórðu send av landinum á stovn í Danmark. Tey kundu nú flyta heimaftur av Rødbygaard.

Í politikki hevur Jákup sum vera man havt nógv álitisstørv, og var hann eitt nú tingformaður frá 1984-87. Tingskrivari var hann fleiri av fyrstu árunum, hann sat á tingi, eins og hann eisini var limur í Norðurlandaráðnum.

Í sínum borgarliga starvi á Tryggingini var hann við til at seta á stovn Lívstryggingina - hetta var árið fyri at hann fór í farloyvi frá Tryggingini fyri at gerast landsstýrismaður - og hann

Tingfundur í august í 1962. Fyrsta løgtingsskeiðið (1958-62) hjá Jákupi er um at verða runnið. Hann er tingskrivari, tí stendur hann vinstru megin tingformannin, sum er J. Fr. Øregaard. Allir tingmenninir, sum tá sótu – uttan Jákup, eru farnir undir grønu torvu…